

Jacob, l'échelle et l'ange, illustration d'un ouvrage sur le calendrier juif, Allemagne, XVIIIe siècle.

L'angoisse de Jacob

L'exil sans fin

Qui sont les anges qui montent et descendent sur l'échelle du rêve de Jacob ? Le midrach y voit un symbole des quatre exils qu'Israël aura à endurer dans l'histoire.

Le dernier, celui d'Edom, qui est le nôtre, semble sans fin.

בראשית כח'

וַיַּחְלֹם בּוֹ וַיְהִי סֵלֶם מַצֵּב אֶרְצָה וְרֵאשׁוֹ מְגִיעַ הַשָּׁמַיְמָה וְהִנֵּה מַלְאָכִי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ

מדרש תנחומא סימן ב'

והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו א"ר שמואל בר נחמן אלו שרי אומות העכו"ם דא"ר שמואל בר נחמן מלמד שהראה לו הקב"ה לאבינו יעקב שרה של בבל עולה שבעין עוקים ויורד ושל מדי חמשים ושנים, ושל יון מאה ויורד ושל אדום עלה ולא ידע כמה באותה שעה נתירא יעקב אבינו ואמר שמא לזה אין לו ירידה א"ל הקדוש ברוך הוא (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כביכול אפילו אתה רואה עולה אצלי משם אני מורידו שנאמר (עובדיה א) אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנך משם אורידך נאם ה'

Genèse Chapitre 28

¹³ Et il rêva, et voici une échelle était dressée de la terre jusqu'au ciel, et voici que des anges y montaient et y descendaient.

Midrash Tan'houma, Vayetsé, 2

"Et voici des anges y montaient et y descendaient". Rabbi Chmouel fils de Na'hman dit: il s'agit là des princes des nations païennes. Le Saint Béni soit-Il a montré à notre ancêtre Jacob le prince de Babylone qui montait soixante-dix échelons puis redescendait. Le prince de Mède montait cinquante-deux échelons et redescendait, celui de Grèce cent échelons, tandis que celui d'Edom montait sans que l'on sache combien d'échelons il gravissait. Au même moment, Jacob prit crainte et dit : "peut-être celui-ci ne descendra-t-il pas?!" Dieu lui répondit : "Ne crains rien, Jacob, mon serviteur, et n'aie crainte Israël" ([Jérémie 30,10](#)) même si tu le vois monter et s'installer tout près de moi, je le ferai descendre de là où il se trouvera, ainsi qu'il est dit : "Quand même tu fixerais ton aire aussi haut que l'aigle et la placerais dans la région des étoiles, je t'en précipiterais" dit l'Eternel" ([Obadiah I, 4](#)).

Traduction: David Horowitz